

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan
Nazwisko: Zalewski
Miejsce urodzenia: Zalesie Łabędzkie pow. Wysokie Mazowieckie
Data urodzenia: 18-07-1928
Imię ojca: Teofil
Imię matki: Rozalia
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Jan Zalewski (ur. w lipcu 1928) od roku 1945 do grudnia 1952 był żołnierzem antykomunistycznego Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenie powiatów Łomża i Wysokie Mazowieckie oraz pow. białostockiego. Nosił kolejne pseudonimy: "Wichura" i "Cygan". W latach 1948-1952 Jan Zalewski walczył zbrojnie z komunistyczną władzą w szeregach oddziału NZW pod dowództwem por. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus", "Szalony" (do marca 1952), a następnie pod dowództwem chor. Kazimierza Wieczorkiewicza „Ordon”. Jan Zalewski pseudonim "Wichura"/ "Cygan" figuruje w aktach i zapisach ewidencyjnych oraz w kartotekach PUBP Łomża, PUBP Wysokie Mazowieckie i WUBP w Białymstoku z lat 1948-1953. Zapisano w nich między innymi, że Jan Zalewski "wraz z innymi brał udział w napadach terrorystyczno-rabunkowych z bronią w ręku na posterunki MO i osoby cywilne" oraz w zbrojnych starciach z grupami operacyjnymi KBW i UB. Zanotowano, że Jan Zalewski został „zabity dn. 19 grudnia 1952 r. we wsi Krzewo-Plebanksi w gminie Zawady pow. Łomża" (w oblężeniu grupy operacyjnej UB i oddziałów KBW na trzech partyzantów). Dnia 19 grudnia 1952 wraz z Janem Zalewskim poległ w walce z KBW i UB także dwaj inni żołnierze NZW: brat ww. - Stanisław Zalewski pseud. "Czajka" (ur. w 1924 roku) oraz 18-letni Jan Wądołowski pseud. "Humorek".</p>		<p>Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.</p>

Jan Zalewski pseudonim "Cygan"/ "Wichura" figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach KW MO w Białymstoku z roku 1976 zatytułowanych "Charakterystyka nr 13". Opracowanie dot. zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem por. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus", "Szalony" i następnie pod dowództwem chor. Kazimierza Wieczorkiewicza „Ordon” - działającego od maja 1947 do grudnia 1952 na terenie powiatów Łomża i Wysokie Mazowieckie oraz pow. białostockiego. Zapisano między innymi (na str. 33 w t. 2), że Jan Zalewski "W 1945 r. wstąpił do organizacji NZW i po złożeniu przysięgi otrzymał pseudonim >Wichura<. Został przydzielony do patrolu NZW dowodzonego przez Zalewskiego Zygmunta ps. >Czuma<. Podczas amnestii 1947 r. nie ujawnił się (...). W maju 1948 r. został aresztowany i osadzony w areszcie na posterunku w Kobylinie. Z tego aresztu udało mu się zbiec (...)"

IPN Bi 019/7 t. 1-3 (1/7).

Jan Zalewski pseudonim "Wichura" i "Cygan" figuruje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w obszernych aktach operacyjnych UB z PUBP Łomża oraz WUBP i KW MO w Białymstoku z lat 1945-1953 zatytułowanych: "Materiały dot. bandy >Wiarusa<". Akta te dot. rozpracowania i likwidacji zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem por. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus", "Szalony", a następnie (od końca marca 1952) pod dowództwem chor. Kazimierza Wieczorkiewicza „Ordon”. Akta te zawierają m.in. liczne meldunki i raporty jednostek UB i MO, charakterystyki i spisy członków ww. oddziału oraz doniesienia tajnych informatorów UB.

IPN Bi 012/937 t. 1-5 (3672/II).

Jan Zalewski pseudonim "Wichura" występuje wraz z kilkudziesięcioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach operacyjnych UB z PUBP Łomża oraz WUBP i KW MO w Białymstoku z lat 1948-1953 zarejestrowanych jako "Sprawa obiektowa". Sprawa ta dot. rozpracowania i planowanej likwidacji zbrojnego oddziału NZW pod dowództwem por. Stanisława Grabowskiego pseud. "Wiarus", a następnie (od końca marca 1952) pod dowództwem chor. Kazimierza Wieczorkiewicza pseud. „Ordon”, w tym patrolu NZW dowodzonym przez Zygmunta Zalewskiego pseud. "Czuma" walczył z komunistyczną władzą i jej agenturą m.in. Jan Zalewski. Akta te zawierają m.in. plany operacyjne UB, meldunki i raporty kilku jednostek UB i MO, charakterystykę i spisy członków ww. oddziału oraz doniesienia tajnych informatorów UB.

IPN Bi 011/22 t. 2-4 (161/IV), IPN Bi 011/23 t. 2 (161/IV/F-G).

Jan Zalewski pseudonim "Wichura" figuruje wraz z siedmioma innymi żołnierzami i współpracownikami Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) w aktach administracyjnych UB z Wydz. III WUBP i KW MO w Białymstoku z grudnia 1952 zarejestrowanych jako "telefonogramy". Te materiały obejmują zbiór meldunków i notatek UB i MO z obławy przeprowadzonej na trzech partyzantów NZW z oddziału "Ordon" na terenie wsi Krzewo-Plebanksi w gminie Zawady pow. Łomża w dniach 16-19 grudnia 1952. Zawierają dane dot. okoliczności zabicia Jana Zalewskiego oraz jego dwóch towarzyszy broni Stanisława Zalewskiego pseud. "Czajka" (ur. w 1924 roku) oraz Jana Wądołowskiego pseud. "Humorek" (ur. w październiku 1934).

IPN Bi 047/1052 (46/78).